

SV: Barnevern

18. april 2017

09:11

Emne	SV: Barnevern
Fra	FKT- Forum for Kontroll og Tilsyn
Til	foreningenffb@gmail.com
Sendt	3. april 2017 09:57

Til Foreningen Familie i barnevern

Kopi: Til alle landets ordførere og FKTs medlemmer

Vi viser til foreningens epost «Barnevern» sendt til alle landets ordførere i begynnelsen av mars 2017.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) er en møte- og kompetanseplass for mennesker som arbeider med kontroll og tilsynsfunksjon i kommuner, fylkeskommuner og Sametinget. Medlemmer er kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg (etter kommuneloven) og deres sekretariater. FKT har i dag 165 kommuner og 8 fylkeskommuner som medlemmer, samt 22 kontrollutvalgssekretariater, som betjener mer enn 200 av landets kommuner og fylkeskommuner. For nærmere informasjon viser vi til våre nettsider: www.fkt.no.

I foreningens henvendelse til landets ordførere rettes det søkelys på et viktig tema, og kommunenes kontrollutvalg omtales en del i denne forbindelse. FKT ønsker å knytte noen kommentarer til denne omtalen, da vi oppfatter en viss begrepsforvirring knyttet til hva som er oppgaver for kontrollutvalget. Kommunens kontrollutvalg er opprettet med hjemmel i kommuneloven og ikke med hjemmel i Lov om barneverntjenester. Det folkevalgte organet kommunen kan (ikke må) opprette med hjemmel i Lov om barneverntjenester § 2 bli gjerne kalt et klientutvalg. Dette kan tillegges oppgaver etter barnevernloven og behandle enkeltsaker innenfor denne lovens virkeområde, slik det er beskrevet i barnevernloven § 2.

Kontrollutvalg etter kommuneloven har et annet ansvarsområde enn dette klientutvalget. Det er kommunestyret som har det overordnede kontrollansvaret for den kommunale virksomheten. Kontrollutvalget er kort fortalt kommunestyrets redskap for demokratisk tilsyn og kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten, herunder barnevern, skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og effektivitet i produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Utvalget inngår som en uavhengig, folkevalgt del av kommunens egenkontroll. I tillegg kommer administrasjonssjefens interne kontroll, jf. bl.a. hvordan dette er nedfelt i barnevernloven § 2-1 med tilhørende forskrift.

For å sikre kontrollutvalgets uavhengige og objektive stilling har kommuneloven strenge valgbarhetsregler for hvem som kan sitte i utvalget. Disse er konkretisert i kommuneloven § 77 punkt 2. FKT er ikke kjent med at ikke alle kommuner oppfyller disse kravene, men vi oppfatter at denne påstanden i foreningens epost kan knytte seg til det folkevalgte organet som kommunen kan opprette etter barnevernloven § 2.

Barnevern inngår som ett av mange virksomhetsområder i kommunens forvaltning som kontrollutvalget skal føre tilsyn med. Som hovedregel utfører kontrollutvalget sine oppgaver med utgangspunkt i planer for forvaltningsrevisjon fastsatt av kommunestyret, etter innstilling fra kontrollutvalget. Disse planene blir til etter en overordnet analyse av kommunens totale forvaltning basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Gjennom planarbeidet velges de mest aktuelle områdene for gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekter i inneværende kommunestyreperiode ut. Ressursene som blir stilt til rådighet for kontrollutvalget avgjør hvor mange slike prosjekter som kan gjennomføres det enkelte året og i den enkelte kommunestyreperioden. Med et slikt utgangspunkt er det ikke gitt at barnevern blir valgt ut blant de prioriterte områdene kontrollutvalget i den enkelte kommunen får i oppdrag av kommunestyret å se nærmere på gjennom forvaltningsrevisjon i hver kommunestyreperiode.

Hovedregelen er altså at kontrollutvalget arbeider planmessig. Dette er imidlertid ikke til hinder for at utvalget kan omprioritere, etter nærmere avtale med kommunestyret, hvis omstendighetene i den enkelte kommunen skulle tilsi det. Kontrollutvalgets tilsyn er systembasert, dvs. at utvalget svært sjelden vil engasjere seg i enkeltsaker, verken innenfor barnevern eller andre fagområder. Kontrollutvalget er heller ikke et klageorgan. Det er forøvrig riktig at kontrollutvalget har full innsynsrett i de saker, dokumenter mm. som de finner nødvendig for å utføre sitt arbeid.

Det er etablert [et nasjonalt register](#) over utførte forvaltningsrevisjoner i landets kommuner. Et raskt søk i dette registeret viser at det er utført ca. 200 forvaltningsrevisjonsprosjekter med barnevern som tema de siste 10 – 12 årene. Uten å ha gått nærmere inn på det, antar vi at flere av de «gjengangere» foreningen lister opp i henvendelsen til alle landets ordførere, inngår blant vurderingstemaene i mange av disse rapportene. FKT har for øvrig ingen forutsetninger for å vurdere hvorvidt dette antallet rapporter er mye eller lite i denne perioden. Som sagt baserer dette seg på konkrete risiko- og vesentlighetsvurderinger i hver enkelt kommune, hvor kommunestyret bestemmer.

Hvis det er ønskelig med mer informasjon om den kommunale egenkontrollen og systemet for kontroll og tilsyn i norske kommuner må foreningen gjerne ta kontakt. For øvrig viser vi til veilederen fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet: [Kontrollutvalgsboken. Om kontrollutvalgets rolle og oppgaver](#) (2. utg., desember 2015).

Med vennlig hilsen

Benedikte Maruvik Vonen

Styreleder

M: 90 58 90 43 | benedikte.vonen@temark.no

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 403 90 775 |

www.fkt.no | www.twitter.com/FKT_no |

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

Til alle landets ordførere

Foreningen Familie i barnevern er en organisasjon som bistår familier som er under barnevernet.

Vi er i kontakt med flere hundre familier over hele landet, og har fått innsyn i like mange saker.

Vårt mål er å arbeide for at barnevernet kan bli en etat til det beste for barna ved å følge gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.

Vi samarbeider også tett med bl.a. Stortingsrepresentanter, advokater og psykologer.

Dagens nyhetsbilde er preget av saker som omhandler overgrep og lovbrudd innen barneverntjenesten, noe vi i foreningen mener bør være totalt unødvendig. Det er for øvrig vi i foreningen som fikk vår kjære ordfører til å ta tak i utfordringen i egen kommune. Resultatet er dagens medieoppslag vedr. Land barneverntjeneste.

Alle landets kommuner har myndighet til å sette seg inn i barnevernets arbeid gjennom sine kontrollutvalg. Vi i foreningen har funnet ut at de færreste kommuner faktisk benytter sine kontrollutvalg i forhold til barnevernssaker.

Departementets retningslinjer i hht. kontrollutvalgets mandat kommer klart frem i Lov om barneverntjenester § 2 hvor det står: *«Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov.*

Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

Kommunestyret kan beslutte at oppgaver som følger av denne loven skal legges til et folkevalgt organ. Dette organet, som ikke kan være kommunestyret, skal ved behandling av klientsaker ha 5 medlemmer.»

Det er strenge krav til hvem som kan sitte i kontrollutvalgene, og det er oss kjent at ikke alle kommuner oppfyller disse kravene. Vi ønsker derfor at samtlige kommuner oppfyller de plikter som er underlagt denne lov, ved å enten regulere kontrollutvalgets medlemmer, subsidiert at kommunene oppretter eget kontrollorgan vedrørende barneverntjenesten. Det er ordførerens ansvar å sørge for at kommunen har lovpålagt kontrollutvalg med de mandater dette medfører.

Foreningen Familie i barnevern har registrert at barneverntjenesten glemmer seg bak taushetsplikten, også ovenfor kommunestyret, ordfører og rådmann. Departementets retningslinjer vedr. kontrollutvalg sier: *«Kontrollutvalget har en generell innsyns- og undersøkelsesrett i kommunen. Denne retten er ikke begrenset av at opplysninger er taushetsbelagte, og den gjelder opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som er nødvendige for at kontrollutvalget skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten omfatter også informasjon i selskaper organisert som interkommunale selskaper (IKS), styrer etter kommuneloven § 27, aksjeselskaper som er heleid av kommunen (selv eller sammen med andre kommuner) og heleide datterselskaper av IKS eller heleide aksjeselskaper. Det er kontrollutvalget som avgjør hvilke opplysninger og hvilket materiale utvalget har behov for å få tilgang til. Kontrollutvalget har en selvstendig innsynsrett som gjelder alle forhold utvalget finner nødvendig å undersøke. Kontrollutvalgets innsynsrett er uavhengig av revisors innsynsrett. Innsynsretten gjelder kontrollutvalget som organ, men kontrollutvalget kan for eksempel overlate til leder eller sekretariat å benytte innsynsretten på utvalgets vegne.»*

Foreningen Familie i barnevern forventer at du som ordfører tar nødvendige grep ved å aktivt benytte kontrollutvalget i hht. barnevernsaker. På den måten kan man forebygge lovbrudd og overgrep innen barneverntjenesten, og sørge for at både barns og foreldres rettigheter blir ivaretatt.

Det bes om at det settes spesielt fokus på de funn vi har erfart er «gjengangere» i de fleste kommuner:

- Tidsfrister
- Manglende oppfølging med hht. tilbakeføring
- Manglende mulighet for barna å ha sin lovpålagte tillitsperson, og/eller manglende dokumentasjon på at dette er fremlagt.

- *Formålstjenelige* tiltak og tiltaksplan
- Manglende oppfølging i hht. samvær og samværsplan
- Manglende sikkerhet og lovlighet vedr. innhenting av opplysninger
- Overdreven og udokumentert assistanse fra politiet
- Den svært hyppige bruken av «henlagt med bekymring» slik at saken kan startes på nytt igjen etter 6 måneder.
- Manglende oppfølging av fosterforeldre
- Manipulasjon og endringer i tekst og datoer, dokumentfalsk.
- Manglende tilrettelegging i forhold til partsrettigheter.
- Barnevernets overdrevne aktivitet på skolene (samsvarer ikke med Opplæringsloven)
- Overdreven og ulovlig bruk av akuttiltak
- Ignorering av foreldres rett til å bytte saksbehandler
- Dokumentinnsyn
- Manglende oppfølging av det biologiske prinsipp – barn skal plasseres innad i familien/lokalmiljøet
- Manglende dokumentasjon, tiltak og reelle evalueringer før evt. omsorgsovertakelse.
- Manglende mulighet for tilkalling av vitne ved hjemmebesøk.
- Saksbehandleres bruk av telefon/SMS-tjenester til klienter utenom arbeidstid.
- Manglende skriftlige møteinnkallinger med relevant dagsorden
- Henlagte saker skal makuleres - ikke brukes som «ekstra påfyll» ved senere kontakt med bv.

Mvh

Foreningen Familie i barnevern
v/ Helene Sørbu og Eli H. Iversen